

Kestävän kaupunkikehityksen indikaattorityö

KEKANUA-hanke

Nufar Finel

Suomen ympäristökeskus SYKE

Sosiaalisen kestävyden indikaattorit –työpaja 17.6.2021

S Y K E

Kestävän kaupunkikehityksen indikaattorityö -hanke (KEKANUA)

Kaksi toisiaan täydentävää osaa:

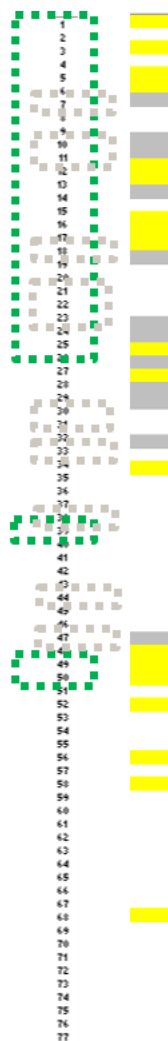
- YK:n [New Urban Agenda](#) (NUA) -raportoinnin indikaattorityö (tammi-huhti 2021)
- Kansallinen kestävä kaupunkikehityksen indikaattorityö (huhti-joulukuu 2021)

Kummassakin valitaan ja tarpeen tullen myös sovelletaan ja kehitetään indikaattorit kuvaamaan kaupunkien ympäristöllistä, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä. Hanke on osa ympäristöministeriön [Kestävä kaupunki](#) -ohjelmaa.

YK SDG-
indikaattorit

Suomen Keke-
indikaattorit
sama tai lähes sama

**Mayors
indicators**

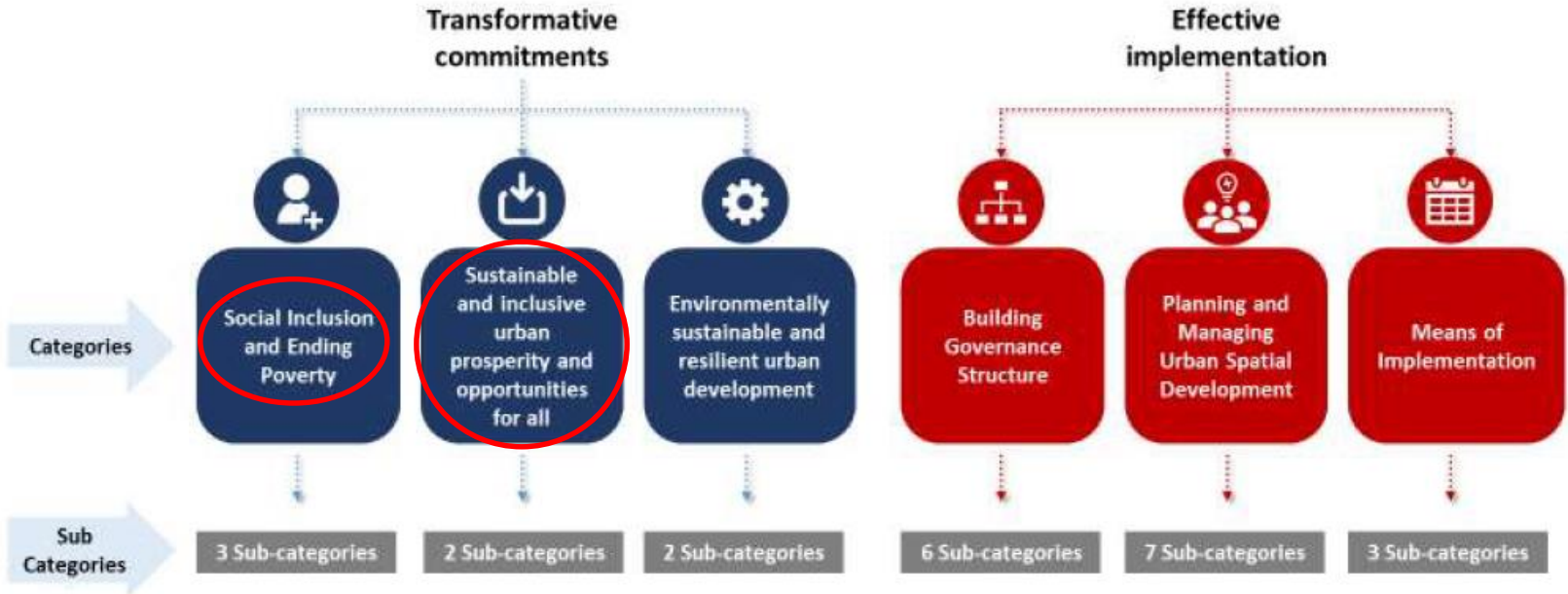
Sama tai lähes
sama

Eri mutta
parempi samaa
ilmiötä kuvaava

New Urban Agenda (NUA) indikaattorit

- 77 indikaattoria, joista 28 kestävän kehityksen YK-indikaattoreita (SDG)
 - 6 pääkategoriaa; sosiaaliseen kestävyys liittyi 36 kpl; näistä 18 kpl SDG
- Tavoitteena maailmanlaajuinen vertailtavuus
- Tiedot raportoidaan kansallisella tasolla
- Määrällisiä ja laadullisia
- Osa relevantteja Suomelle, osa vähemmän
- Osa helposti kerättäviä, osa hankalampia, osaan ei saatavilla dataa

New Urban Agenda (NUA) indikaattorit

Sosiaalista kestävyyttä käsittelevät NUA-indikaattorit

• Social Inclusion and Ending Poverty

- Eradicate poverty
- Address inequality in urban areas
- Enhance social inclusion
- Ensure access to public spaces

• Access to Adequate Housing

- Ensure access to adequate and affordable housing
- Ensure access to sustainable housing finance options
- Support security of tenure
- Establish slum upgrading programmes
- Integrate housing into urban development plans

• Access to Basic Services

- Access to safe drinking water, sanitation
- Access to safe and efficient public transport system
- Access to modern renewable energy
- Access to Information Communication technology (ICT)

• Sustainable and inclusive urban prosperity and opportunities for all

• Inclusive Urban Economy

- Promote productive employment for all
- Support the informal economy
- Support small- and medium-sized enterprises
- Promote an enabling, fair and responsible environment for business and innovation

• Sustainable Urban Prosperity

- Support the diversification of the urban economy
- Develop technical and entrepreneurial skills
- Strengthen urban-rural linkages to maximize productivity

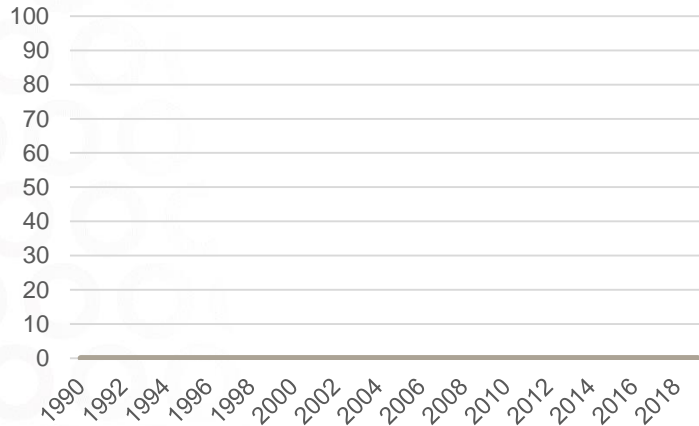

Esimerkkejä NUA-indikaattoreista

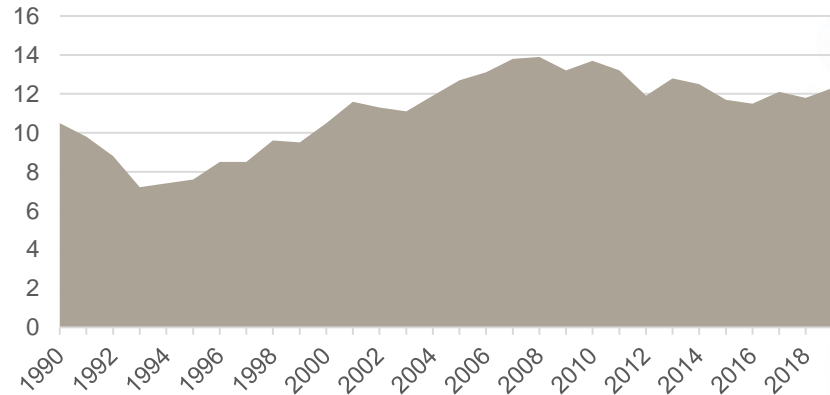

NUA1 – Proportion of population below the international poverty line, %; Kansainvälisen köyhyysrajan alapuolella elävät, % (SDG 1.1.1)

1. Population below the international poverty line, % (SDG 1.1.1)

Pienituloisten osuus % (käytävissä olevat rahatulot max. 60% koko väestön mediaanitulosta)

NUA3 – Mortality rate attributed to household and ambient air pollution / Sisäilman ja ulkoilman saasteista aiheutuva kuolleisuus. (SDG 3.9.1)

- Ei dataa aiheesta NUA-määrittelyn mukaisesti.
- Suomesta löytyy kuitenkin runsaasti muuta kiinnostavaa aineistoa
 - Esim. ympäristöaltisteiden tautitaakka

Ympäristön terveyshaitat Suomessa, top 10

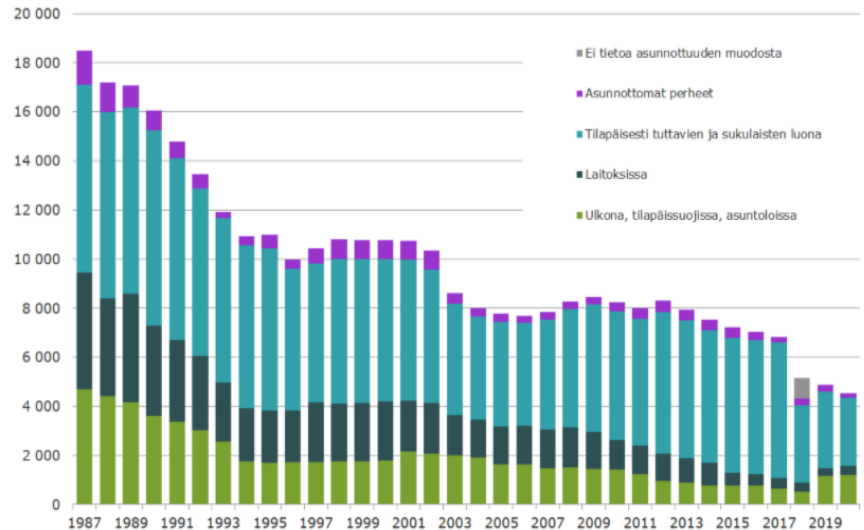
Lähde: THL ja Ympäristö ja Terveys -lehti 1/2020

Suurimman tautitaakan aiheuttavat ympäristöaltisteet Suomessa vuonna 2015 (Lähde: Ympäristö ja Terveys -lehti 1/2020).

NUA13 – Proportion of urban population living in slums, informal settlements or inadequate housing, %; Slummeissa tai epävirallisissa ja/tai riittämättömissä asumuksissa elävä kaupunkiväestö, % (SDG 11.1.1.)

- Tietoja NUA-määritelmän mukaan ei saatavilla Suomesta

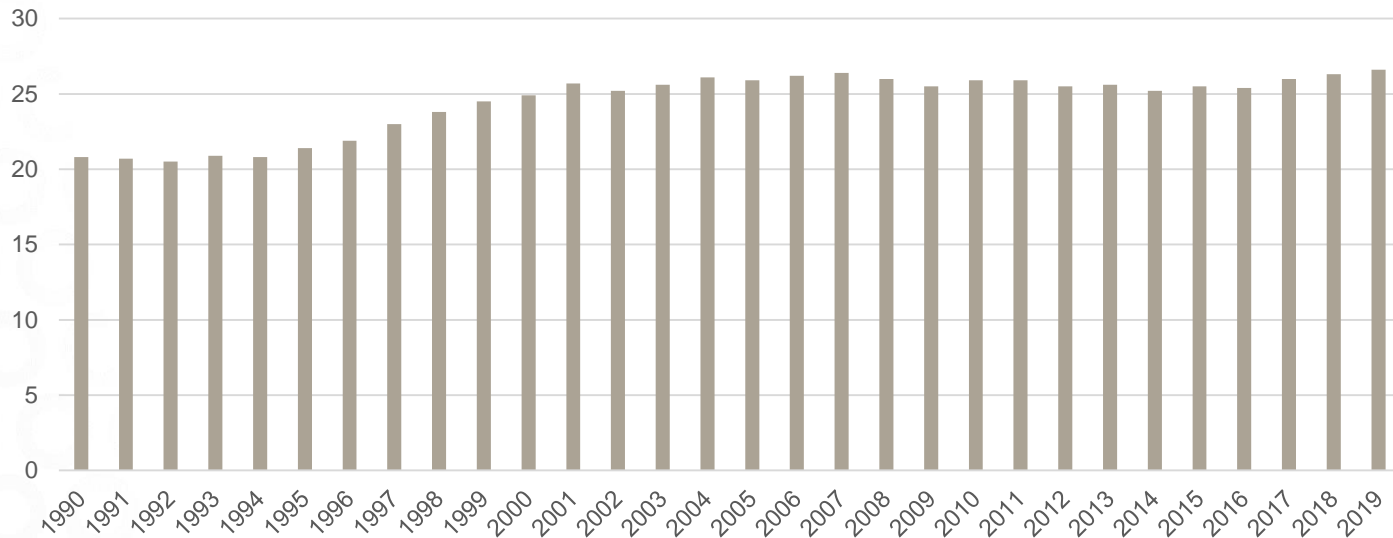
Asunnottomat 2020 (ARA)

Asunnottomuus Suomessa 1987–2020.

NUA33 – Gini coefficient at national / city / urban levels; Gini-kerroin kansallisella ja kaupunkitasolla

33. Gini coefficient (%) at national level

Osallistujien vastauksia: Mitkä ovat omasta näkökulmastasi hyödyllisimmät käytössä olevat sosiaalista kestävyyttä, terveyttä tai hyvinvointia koskevat indikaattorit?

- Osallisuusindikaattorit
- Koettu terveys; Koettu hyvinvointi; Koettu elämänlaatu
- THL:n [sairastavuusindeksi](#)
- Mielenterveyttä kuvaavat mittarit lapsilla, nuorilla ja aikuisilla; Koulu-uupumusta kokevat lapset
- Elinajan odote
- Toimeentuloindikaattorit; Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet henkilöt vuoden aikana; Toimeentulotuki-asiakkaiden osuus; Suhteellinen köyhyys; Käytettävissä olevat tulot
- Lasten pienituloisuusaste / Lapsiperheköyhyys
- Koulutuksen keskeyttäneet; Koulutuksen ulkopuolelle jääneet nuoret; Koulutustason kehitys; Väestön koulutustaso
- Segregaation kuvaajat
- Työttömyystilasto; Nuorisotyöttömyys
- Päihteiden käyttöön ja tupakointiin liittyvät mittarit (elintavat)
- 3 ja 4 sektorin aktiivisuus, äänestysvilkkaus
- Hiilijalanjälki,
- Turvallisuusbarometri, median antama yleiskuva
- Ylipaino kaiken ikäisillä
- Liikkumiseen ja aktiiviseen elämäntapaan liittyvät mittarit
- Kaupungin omaan hyvinvointitiedon tuotanto;
- MayorsIndicators-palvelu
- Tampereen kaupunkiseudun hyvinvointi-indeksi;
- <https://kestava.helsinki/sosiaalisen-kestavyuden-indikaattorit/>
- Kuntien hyvinvointikertomuksissa käyttämät hyvinvointia osoittamat keskeisimmät indikaattorit
- Useita sopivia/käyttökelpoisia ja edelleen kehitettäviä indikaattoreita mm. THL:n TEAvisarissa, Sotkanetissä ja terveyttä ja kestävyyttä edistävän ruokavalion osalta myös VRN:n ruokailusuositukseen tuottamissa indikaattoreissa ja ruokakasvatuksen hankkeissa kehitetyissä indikaattoreissa.

Kiitos!

<http://www.syke.fi/hankkeet/kekanua>

S Y K E

Suomen ympäristökeskus SYKE | Finlands miljöcentral | Finnish Environment Institute | [syke.fi](http://www.syke.fi) | [ymparisto.fi](http://www.ymparisto.fi)